

УДК 811.111 (07):37.015.31

*Юлія Стиркіна,
м. Полтава*

МУЗИКА ТА ІНОЗЕМНА МОВА: ЕСТЕТИЧНИЙ ПОТЕНЦІАЛ ІНТЕГРАЦІЇ

У статті розглядається можливість інтеграції предметів «Музика» та «Іноземна мова», наведено приклади курсів, що інтегрують іноземну мову з музикою, розкриваються особливості уроків «музичної англійської» та їх естетичний потенціал, наводяться приклади прийомів роботи на різних етапах уроку. Автор обґрунтовує, що інтеграція іноземної мови та музики сприяє точності правильної артикуляції, ритму й інтонації, спілкуванню іноземною мовою, кращому запам'ятовуванню матеріалу, підвищує якість вимови, розвиває навички читання та аудіювання, збагачує словниковий запас, формує естетичні уподобання, знижує втому та стрес, розвиває музичний слух учнів, який відіграє важливу роль в опануванні іноземної мови.

Ключові слова: *інтегровані курси, інтегровані уроки, естетичний потенціал інтеграції, уроки музики, уроки англійської мови.*

Дослідження про вплив музичного мистецтва на розвиток інтелекту широко представлені в сучасній методиці. У психолого-педагогічній літературі за мистецтвом закріпилася в основному виховна функція, тим часом сьогодні вже не потребує доведення взаємозв'язок естетики, творчості та інтелекту, на часі є активна робота з пошуку засобів їх взаємного ефективного розвитку. На нашу думку, одним із таких засобів може бути інтеграція музики та іноземної мови, яка, зокрема має надзвичайний потенціал естетичного виховання.

Крім вищезгаданого, необхідно підкреслити зростаючий попит на професійну лексику, оскільки на міжнародному рівні можуть бути затребувані спеціалісти, що володіють кількома іноземними мовами. Цикли інтегрованих уроків із різних дисциплін із іноземною мовою є основою для подальшого введення у старших класах і вищих навчальних закладах курсів мовного заглиблення на зразок «English in Music», «English in culture», «English in Arts» тощо, які б забезпечували оволодіння професійною лексикою. Іноземна мова – достатньо складний предмет шкільного курсу, а викладання цього предмета пов'язано з додатковими труднощами: це і велика кількість мовних одиниць, і штучні умови спілкування, і проблеми з вимовою і граматикою. Подолати їх допомагають музика, музичні ігри. Виконуючи розважальну, комунікативну, пізнавальну, організуючу, релаксаційну функції, музична діяльність дозволяє учням відчувати себе комфортно, активізує мимовільне запам'ятовування і розвиває творчі здібності. Інша мова сприймається легше, якщо покласти текст на мелодію, адже спів для дітей – знайомий, доступний і улюблений багатьма вид діяльності.

У зв'язку з цим нами була висловлена ідея, що інтеграція таких предметів, як музика та іноземна мова, допоможе створити необхідні умови для інтелектуального і творчого розвитку учнів і, як наслідок, підвищить ефективність вивчення англійської мови, збагатить естетичне світосприйняття.

У статті проаналізовано теоретичні праці І. Зязюна, М. Лещенко, О. Рудницької; Р. Барнеза, Д. Беста, Ч. Гейтскелла, Д. Д'юї, Д. Едді, Е. Спеамена, які доводять необхідність інтеграції мови з мистецтвом. У роботах науковців

сформульовано дидактичні принципи інтеграції іноземної мови з мистецтвом: загальний принцип кодування інформації різними шляхами (мистецтво і мова як засіб пізнання себе і довкілля); спільність функцій мови і мистецтва; контекст об'єднуючої діяльності, завдання, у процесі виконання яких відбувається актуалізація іншомовного мовлення; мобілізація інтелектуальних резервів учня шляхом одночасної активізації різних сфер психіки (почуттєво-емоційної, раціональної, сенсорно-моторної); гармонізація взаємовпливу лінгво-поняттєвої частини курсу та образної системи музики, драми, танцю, образотворчого мистецтва і досягнення мовленнєвої та творчої виразності на цій основі; опора на естетичну цінність слова і музики, танцю, драми, художньої творчості (мистецтво мови – художня література); створення позитивного емоційного фону, сприятливого для творчої діяльності й навчання іноземної мови; запобігання перевтоми від занять через переключення навчальних дій учня з одного виду мистецтва на інші (малювання, танок, ліплення, спів, драматизація тощо).

Ми суголосні з думкою педагога і методиста О. Ятайкіної про те, що інтеграція – природний спосіб пізнання себе і навколишнього світу [5]. Інтеграція іноземної мови з мистецтвом має властивості комплексного підходу з різноманітними видами інтеграції. Вона відзначає також позитивність для навчання горизонтальної інтеграції різних видів мистецтв (образотворче, музичне, хореографічне, драматичне тощо) і літературної творчості з мистецтвом. Концептуальні положення цього підходу: застосування етнографічного матеріалу в навчально-виховному процесі на всіх ступенях системи освіти; комплексне використання елементів музичного, хореографічного і драматичного мистецтв; розвиток і актуалізація творчих здібностей засобами рухливої музичної гри; упровадження театралізованої пісні та вокально-хореографічної композиції як засобів національного виховання і пропаганди високохудожнього народного мистецтва. Вертикальна інтеграція іноземної мови з мистецтвом (філологічні й мистецькі дисципліни) виконує усі свої загальні (освітню, виховну, розвивальну, психологічну, методологічну, організаційну) і специфічні (предметно-образну, поняттєву, світоглядну, діяльнісну і концептуальну) функції,

тому що мистецтво має ті самі складові, що й означені вище дисципліни: символ, простір, динаміка, час, ритм, мелодика, мова, колір, лінія тощо.

На правду, слід сказати, що визначення рівня інтеграції не зустрічалось нам в методичній літературі. Проте, вивчивши класифікації інтеграції, запропоновані різними авторами, ми б погодилися з таким визначенням: методична інтеграція – об'єднання на рівні методик викладання з метою вдосконалення методів, способів і прийомів викладання.

Один із відомих педагогів-дослідників проблеми інтеграції Т. Лакоценіна пише, що за своїм змістом інтегровані уроки можуть бути побудовані на базі однієї дисципліни, інша ж виступає в ролі допоміжної [2, с. 22]. У нашому випадку допоміжну роль бере на себе музика. Ми визначили інтегровані уроки як уроки зі змішаною структурою. Суть даного різновиду у нашаруванні різних видів діяльності (пізнавальної, художньо-естетичної, ігрової, комунікативної тощо), зміст яких просякнутий однією цінністю або об'єктом пізнання [2, с. 25].

Насамперед ми поставили за *мету* проаналізувати існуючі інтегровані курси, інтегровані уроки, звертаючи увагу на інтеграцію іноземної мови з музичною діяльністю. Важливою умовою інтеграції іноземної мови з музикою є максимальне включення учнів у активну діяльність, в якій комплексно задіяні всі органи чуття при сприйнятті й переробці інформації, а також два види досвіду: інтуїтивний і логічний. Логічний досвід проявляється в усвідомленому застосуванні учнями вже наявних у них знань у знайомих ситуаціях, інтуїтивний – у творчому пошуку, який ми їм пропонуємо через різноманітні музичні завдання. Розглянуто також творчий і естетичний потенціал вищезгаданого типу інтеграції.

Важливе місце серед численних інтегрованих курсів посідають лінгво-мистецькі інтегровані курси, формуючи систему збагачення усіх ціннісних компонентів мовлення на предметному змісті філологічних і мистецьких дисциплін (музика, драма, література, малювання, ритміка тощо). У процесі вивчення лінгво-мистецьких інтегрованих курсів з'ясовано, що інтеграція філологічних дисциплін (іноземна мова) з мистецтвом (драматичне, музичне, філологічне, образотворче) вдосконалює

знання з іноземної мови, реалізує функції мовлення на предметному змісті, формує цілісне сприймання світу, збагачує діапазон предметних знань, розвиває дивергентне мислення, покращує знання й навички з інтегрованої дисципліни, формує базис для ефективного обміну досвідом із колегами.

Мистецька діяльність як методологія інтегрованого пізнання навколишнього світу та більш ґрунтовного осмислення понять, спільних для різних галузей знань, має ввійти в систему навчання іноземної мови.

Музична програма «Школа діалогу культур» ґрунтується на засадах відповідності навчальних циклів послідовній зміні основних європейських культур. Філософська концепція, яка стала базисом програми, запозичена у В. Біблера. Педагогічна концепція музичного ритму, розвинута й сформована К. Бюхером, Г. Гельмгольцем, Г. Фехнером (XIX ст.), характеризувала ритм як підґрунтя для поезії, музики, образотворчого мистецтва (графічні ритми орнаментів, ритми архітектурних елементів). Ці ідеї були вперше застосовані до музичного виховання на початку XX століття Е. Жаком-Далькросом, котрий використовував «ритмічну гімнастику» або абетку рухів. Таким чином, музика сприймалася через рух, перетворювалася у видимі форми. Підхід Е. Жака-Далькроса передбачав, крім того, проведення масових ритмічних ігор [3, с. 12–18].

Пізніше, у 30-ті роки, німецький композитор К. Орф доповнює принципи елементарного музичного виховання власною системою «рухового виховання». При цьому процес «музика – рух» був доповнений зустрічним – «рух, що творить музику» (найпростіші шумові і ритмо-музичні побудови на народних інструментах). Слово розглядається як носій ритмічної моделі, музика й рух формують театралізовані вистави (дитячий театр), а вивчення нот починається з імпровізаційних творів учнів, котрі вчитель спочатку записує сам поза ладовою системою, а потім учні пробують записувати самостійно. Сучасні педагоги додали до системи «дитячого музикування» К. Орфа «діалог культур», тобто поступове засвоєння музики різних поколінь, роботу в групах, театралізовані заняття, гру, де рух сюжету породжує рух персонажу, його пластичний образ

(циклічність і багаторазові повтори ігор здатні замінити тренувальні вправи) [3, с. 20–23].

Сучасний підхід до викладання музики зазнав впливу канадських композиторів і педагогів Л. Девіса, І. Плоуде, М. Шафера. Традиційна схема: спочатку вивчи ноти, потім навчися грати, співати, а емоційне забарвлення прийде потім, була переглянута. М. Шафер запропонував розпочинати з розвитку умінь чітко сприймати й розрізняти звуки навколишнього середовища, імпровізувати зі звуками, створювати звуки, імпровізувати мелодії з різним настроєм, ритмічним малюнком. Багаторазові повторення вправ на першій стадії навчання зводили нанівець інтерес до музики у дітей, тому роботи М. Шафера підтримані батьками та громадськістю. Одним із головних видів роботи на заняттях із музики М. Шафера є вільне експериментування зі звуками, ритмом, мелодіями, різними музичними інструментами, з магнітофоном.

Відомий канадський педагог І. Плоуде запропонував спеціальну педагогічну стратегію: уже на перших уроках учень співає, грає під акомпанемент відомих музикантів, записаний на магнітофон. Школяр імпровізує до тих пір, поки не впишеться в роботу оркестру, тріо і т. п. Можливість побувати в ролі артиста-виконавця, розвиток музичного сприймання й навичок роботи з групою робить цей підхід дійсно неперевершеним. Значне місце в репертуарі належить народним пісням, духовній музиці, які стабілізують і врівноважують внутрішній стан особистості [3, с. 66–69].

Проблему інтеграції іноземної мови та музики розглядає і вітчизняний педагог О. Шевченко у статті «Інтегровані уроки музики і англійської мови як засіб інтелектуального і творчого розвитку школярів». На інтегрованих уроках «музичної англійської» створюються умови для успішного формування мовленнєвої, мовної, музичної та навчально-пізнавальної компетенцій, естетичного сприйняття дійсності через підвищення мотивації, розвиток інтелекту та творчих здібностей учнів. Для досягнення цієї мети автор реалізував такі психолого-педагогічні умови: музично-виконавська діяльність учителя й учнів; створення творчих ситуацій на уроці; застосування завдань із метою вираження особистісного ставлення до мистецтва, світу,

людей, самого себе; модифікація форми уроку, який має кульмінації та спади в роботі, різні рівні спілкування, ігри, демонстрації, проблемні ситуації; опора на накопичений учнями життєвий і духовний досвід тощо. О. Шевченко виявила особливості інтегрованих уроків, які полягають у способах подачі матеріалу, у використанні певних видів інтеграції, в організації інтегрованих уроків у реальному навчальному процесі. Використовуються методичні прийоми з урахуванням специфіки інтегрованих уроків, спрямовані на розвиток інтелекту та творчих здібностей, які наповнюють їх новим змістом. Відмінною особливістю інтегрованих уроків, за О. Шевченко, є їх класична етапність із використанням різноманітних прийомів, наповнених авторським змістом. Коротко розглянемо деякі з них.

«Музичне вітання» використовується на організаційному етапі, з нього починається кожен урок. Пропонуються різні варіанти простих римованих привітань англійською мовою з нескладною мелодією. Мета пісеньки-привітання – створення позитивного настрою на уроці та «пробудження» голосу. Невеликі фрази швидко запам'ятовуються, розширюючи словниковий запас учнів, поступово шліфується вимова, що створює підґрунтя для виконання різноманітних творчих завдань. Наприклад: придумати закінчення фрази англійською мовою або свою мелодію на запропонований текст; вибрати запропонований учителем музичний супровід до привітання залежно від настрою тексту тощо.

«Розспівування» – невід'ємна частина уроку, яке здійснюється на певні звуки, склади або короткі фрази. Використовується на таких етапах уроку: організаційному, актуалізації знань, введення нових мовних моделей і первинного їх засвоєння, повторення. Залежно від ступеня володіння лексичним матеріалом учні самі можуть скласти закінчення вправи або придумати свій варіант тексту, а вчитель музики підбирає мелодію. При виборі вправ для розспівування враховуються насамперед звуки, що зустрічаються в нових лексичних одиницях. Водночас вони використовуються і як вокальні вправи, і як вправи для відпрацювання вимови звуків англійської мови. Можливий також варіант двоголосних розспівок, використання яких залежатиме тільки від рівня

розвитку вокально-хорових навичок учнів. Музика задає певний темп роботи і робить звичайне «механічне» повторення більш цікавим, а також розширює можливості для творчості у підборі музичного та мовного матеріалу і педагогам, і учням.

«Робота над піснею» може використовуватися на різних етапах інтегрованого уроку: актуалізації знань, введення нових лексичних одиниць і первинного їх засвоєння, повторення, вдосконалення, контролю. Практично жоден інтегрований урок не обходиться без вокально-хорової роботи англійською мовою. Методика розучування пісень англійською мовою схожа з методикою розучування пісень на уроці музичного мистецтва: слухання пісні в запису або у виконанні вчителя; промовляння тексту; розучування мелодії з текстом першого куплету в повільному темпі, зупиняючись на складних місцях; розучування інших куплетів [6].

Як один із варіантів творчого підходу до роботи над піснею пропонується прийом «Дві мелодії на вибір»: спочатку учні знайомляться з текстом, вправляються в його читанні, визначають характер і настрої. Далі їм пропонуються на вибір дві різнопланові мелодії, учні самостійно обирають одну, схожу за характером із вивченим віршем.

На вищеописаних теоретичних засадах побудований посібник Г. Падалки та Н. Василенко-Несіної «Музика+English», призначений для використання в позакласній роботі або на уроці для вчителів музики й учителів англійської мови. Викладачі з фортепіано в музичних школах знайдуть на сторінках посібника цікавий музичний матеріал, який допоможе уникнути сухих абстрактних вправ. Педагоги ліцеїв, гімназій, учителі, що працюють у спецкласах і студіях, зможуть урізноманітнити форми загальнокультурного розвитку дітей. Книжка стане у нагоді домашнім педагогам-вихователям (матері, гувернантці), що мінімально володіють фортепіано, у спілкуванні з дітьми, збагачуючи його різнобарвними нюансами мистецько-педагогічного впливу, а власне заняття музикою, читанням, іноземною мовою набудуть елементу творчості. Надзвичайно велике значення надається у посібнику художній цінності, образності, виразності навчального матеріалу. Він містить нотні приклади, цікаві тексти, поетичні рядки англійського фольклору,

яскраві малюнки, нестандартні й доступні пояснення, ігри, музичні ребуси, пісні-ігри, пісні-загадки тощо.

Такий підхід формує цілісну систему багатовимірного педагогічного впливу. Учень відкриває підручник, бачить ноти, малюнок, грає й підспівує англійську пісеньку, наприклад, «Склянка з молоком, шматочок хліба й до побачення, нам потрібно спати». Але далі йдеться про те, що приходить кицька, яка не згодна зі змістом пісеньки. Замість хліба потрібно з'їсти на ніч шматок м'яса. Учень співає варіант для кицьки. Багаторазові повторення, яких потребує вивчення фортепіанної п'єси, органічно веде за собою і багаторазове повторення англійського тексту. Музичний і словесний текст вивчаються рівноцінно, водночас. Слова ж пісеньки, підкріплені музикуванням, запам'ятовуються надовго. Відповідно до тексту пісні, в контекст заняття «вплітається» казочка чи оповідання. Діти охоче слухають живе слово, особливо коли воно підтримується піснею, фортепіанною п'єсою. Тут спостерігаємо інтеграцію трьох мистецтв – музики, співу, театральних елементів (виразне читання). Отже, заняття мистецтвом тільки тоді досягають мети, коли дитина по-справжньому захоплюється, одержує насолоду від спілкування з художніми творами.

Оскільки одним із найдавніших засобів естетичного виховання дітей молодшого віку є гра, саме її використовують автори посібника. Весела пісня у формі гри «Доторкнися пальцем до своєї голови (підборіддя, щічок, носа, черевиків, ніг тощо)» виконується на фортепіано. Ведучий стає в коло і торкається до голови, підборіддя, співаючи разом із дітьми під музику. Спочатку дії його правильні, а потім він навмисне помиляється, щоб зорієнтувати дітей. Музика прискорюється, і гра набуває більш швидкого темпу. Виграє той, хто зробить найменше помилок, уважно слухаючи англійські слова і показуючи те, що відповідає тексту.

Деякі поняття з музичної грамоти також подаються в ігровій формі. Наприклад, про одну з поліфонічних форм, канон, розповідається на основі пісні з англійського фольклору «Row, row» («Веслуй, веслуй»). З метою поживлення навчання вчитель розповідає казкове оповідання про виникнення канону. Прийшов на берег Піт, сів у човен і поплив униз за течією. Нік запізнився,

але хотів наздогнати Піта. Він теж сів у човен і навіть почав співати ту саму мелодію, яку співав Піт, але трохи із запізненням – на два такти. Голоси приємно злилися, і вийшов канон. Спочатку учні з учителем співають партію Піта, потім Ніка, а потім намагаються зіграти, як вони співають разом.

Оскільки дітей змалку потрібно привчати до зосередженого вдумливого слухання музики, глибокого сприймання її образів, у посібнику в історичній послідовності вміщено ряд творів-перлин із скарбниці світового мистецтва для виконання вчителем. Репертуар починається з «Пасакалії» Ф. Генделя і закінчується піснею з репертуару «Бітлз». Тут музика віденських класиків (Й. Гайдна, В. Моцарта, Л. Бетховена); композиторів-романтиків (Ф. Шуберта, Ф. Шопена, Е. Гріга); українських композиторів (М. Лисенка, В. Барвінського), зразки серйозної та легкої сучасної музики. Музичні твори діти краще розуміють завдяки ігровій, жартівливій формі. До нот додається портрет композитора, короткі відомості про його творчість і біографічні дані. Автори посібника радять уникати набридливих повчань і виховувати та вчити дітей за допомогою музики. Таким чином, створення інтегрованих курсів вирішує проблеми прискореної освіти [4, с. 26–28].

Аналіз результативності використання музики в процесі навчання іноземної мови доводить, що така інтеграція сприяє досягненню точності в артикуляції, ритміці й інтонації як при музикуванні, так і при спілкуванні іноземною; вдосконаленню навичок вимови, навичок і умінь читання та аудіювання; збагаченню словникового запасу; формуванню естетичних уподобань. Діяльність на тлі музики не тільки допомагає кращому запам'ятовуванню матеріалу, але й знімає втому й напругу, розвивається музичний слух учнів, що відіграє важливу роль у вивченні англійської мови – все це активізує розвиток інтелекту та творчих здібностей, формує естетичний смак школярів.

Отже, переваги впровадження лінгво-мистецьких інтегрованих курсів можемо сформулювати в таких положеннях:

1. Навчання іноземної мови у складі інтегрованого курсу допомагає формуванню більш цілісної картини світу, де іноземна

мова є засобом пізнання й поштовхом до діяльності, аналізу й узагальнення.

2. Інтегроване навчання зорієнтовано на різнобічний розвиток учнів, їх загальну освіту й виховання, що досягається через поєднання виховних, освітніх, розвивальних можливостей різних дисциплін.

3. Змістовний план навчання іноземної мови збагачується через розгалуження предметних знань, які використовуються в інтегрованих курсах, а також вплив позитивних почуттів і емоцій. Унаслідок цього уможливіється формування й розвиток широких і різнобічних здібностей учнів до творчої діяльності.

4. Завдяки викладанню інтегрованих курсів учні здобувають знання і збагачують навички з дисципліни, що інтегрується з іноземною мовою.

Досліджена проблема є багатоаспектною і не вичерпується однією науковою розвідкою. Залишається багато відкритих питань, котрі чекають на своє ретельне дослідження й вирішення: розробка авторських інтегрованих курсів, які б сприяли системній реалізації багатомовної освіти; розробка іншомовних підручників із профільних предметів для вищих педагогічних навчальних закладів (педагогіка, психологія, методика вивчення мови, педагогічна майстерність тощо); пошук нових технологій навчання іноземної мови за допомогою мистецьких дисциплін і шляхи їх упровадження у школи та вищі навчальні заклади.

Список використаної літератури

1. Биболетова М. З. «Enjoy English»: учебник англ. яз. [для учащихся начальной школы] / М. З. Биболетова. – М. : Титул, 2008. – 143 с.
2. Лакоценина Т. П. Современный урок в школе: Ч. 6: Интегрированные уроки : научно-практич. пособие [для учителей, методистов, студентов пед. учебн. заведений, слушателей ИПК] / Т. П. Лакоценина. – Ростов-на-Дону : Учитель, 2008. – 256 с.
3. Лещенко М. П. Зарубіжні технології підготовки вчителів до естетичного виховання / М. П. Лещенко. – К. : ІЗМН, 1995. – 192 с.
4. Падалка Г. Музыка + English / Г. Падалка, Н. Василенко-Несіна // Мистецтво та освіта. – 1997. – №2. – С. 26–28.
5. Ятайкина О. Г. Интегрированный курс в инновационной школе / О. Г. Ятайкина // Школьные технологии. – 2001. – № 6. – С. 10–15.
6. Murphy T. Music and song / T. Murphy. – Oxford University Press. – 1996. – 151 p.

Юлія Стыркина

МУЗЫКА И ИНОСТРАННЫЙ ЯЗЫК: ЭСТЕТИЧЕСКИЙ ПОТЕНЦИАЛ ИНТЕГРАЦИИ

В статье раскрывается эстетический и обучающий потенциал интеграции иностранного языка и музыки, описываются особенности музыкальных уроков английского языка, способы и приемы учебной работы на разных этапах урока. Автор обосновывает, что данная интеграция помогает обеспечить точность правильной артикуляции, ритма и интонации, общения на иностранном языке, повышение качества произношения, развитие навыков чтения и аудирования, обогащение словарного запаса, формирование эстетических предпочтений. Кроме того, фоновая музыка помогает не только лучшему запоминанию материала, но и снижает усталость и стресс, развивает музыкальный слух учеников, который играет важную роль в изучении английского языка. Подчеркивается, что эффективность внедрения интегрированных курсов можно сформулировать в следующих положениях: изучение иностранного языка как части интегрированного курса помогает создать более полную картину мира, в котором иностранный язык выполняет определенную функцию, в частности как средство получения знаний; такое обучение ориентировано на развитие кругозора учащихся, их общего образования и профессиональной подготовки посредством соединения образовательных и развивающих возможностей различных дисциплин; при изучении иностранного языка в интегрированных курсах возрастает влияние положительных чувств и эмоций.

Ключевые слова: *интегрированные курсы, интегрированные уроки, эстетический потенциал интеграции, уроки музыки, уроки английского языка.*

Julia Styrykina

MUSIC AND FOREIGN LANGUAGE: AESTHETIC POTENTIAL OF INTEGRATION

The article deals with integration of "Music" and "English" as a tool of development of intellectual creative abilities of students. The features of "Musical-English lessons", their aesthetic potential and examples of teaching devices of work on different stages of the lesson are revealed in the article. It is devoted to a scientific substantiation and experimental check of the lingvo-and-cultural integrated courses work in practice.

The author proves the necessity of analysis of the impact of the use of music in learning a foreign language. The article also proves that this integration helps to ensure accuracy in articulation, rhythm and intonation as in music-making and communicating in a foreign , improving the skills of pronunciation, skills development and skills of reading and listening comprehension, vocabulary enrichment, the formation of aesthetic preferences. In addition, the activity on the background music not only helps to better memorization of the material, but also reduces fatigue and stress, develop an ear for music students, which plays an important role in the study of English. Integration activates the development of intelligence and creativity, creates the aesthetic tastes of students.

Thus, the benefits of introducing linguistic-and-art integrated courses can be formulated in the following provisions: learning a foreign language as part of an integrated course helps to create a more complete picture of the world in which foreign language has its specific function – a means of getting knowledge; this training is oriented to the development of diverse students, their general education and training, you can achieve this by combining educational, educational and developmental opportunities for different disciplines; terms of meaningful learning a foreign language is enriched by branching subject knowledge used in integrated courses and the impact of positive feelings and emotions; through teaching integrated courses, students acquire knowledge and skills to enrich the discipline that integrates with a foreign language.

Key words: *integrative courses, integrative lessons, aesthetic potential of integration, Music lessons, English lessons.*

Одержано 23.10.2013 р.
